

Передплата

«РУСЛАНА» виходить:

в Австрії:

за цілий рік . . . 30 кор.
 п. пів року . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 а місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і думу ми виреш; а не возьмем мпюста і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Харунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і привітні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Задачі нової державної думи.

(X) Дня 5. марця збере ся в Петербурзі (друга) державна дума. N. fr. Presse подала з сеї нагоди в ч. 15.272 з 26. лютого с. р. статю радника прав. Олександра Барвіньського п. з. Die Aufgaben der neuen Reichsduma, котру тут подаємо перекладом.

«Вибори в Росії, пише п. Ол. Бий, видали вислід, котрий міністерству Столипіна наніс страшне поражене. Нова дума буде в значно переважній більшості рішучо опозиційна. Опозиція отже буде мати вельми трудну і одвічальну задачу. Буде она приневолена вести завязту боротьбу з чиновництвом, одначе повинна все робити, щоби удержати нововибрану думу. Наколи керманічі Росії зрозуміють, що добро держави вимагає підготовити добрі взаємини між правительством а народним заступництвом, тоді конституційний перестрій російского царства відбуде ся без поважних переворотів. Першим услівем сего перестрою треба вважати замінене теперішного чиновничого міністерства парламентарним, котре змогло би спільно ділати в порозуміню з думою.

Одначе дуже імовірно, що теперішнє міністерство мимо великого пораженя при виборах, не уступить із свого старовища. В таким случаю булаб задача народного заступництва тим трудніша, позаяк всякий хибний крок міг би довести до далекосяглих наслідків. Тимто требаб вельми бажати, щоби хоч та часть опозиції, котра поважно задивляе ся на задачі народного заступництва, вступила до думи з добрим, наперед обдуманим пляном поступованя і спокійно та терпеливо зносила всякі можливі визиваня правительттва.

Неперечно народні заступники богато навчили ся з досьвіду першої думи а нова дума буде тим більше рішучо придержувати ся конституційних форм в поступованю. Належалоб отже всего обминати, що могло би дати який небудь повід закинути думі переступлене обсягу діланя народного заступництва. Всякий неконституційний крок опозиції визискалиб противники конституції, а найблизшим наслідком революційних розмахів булоб поновне розвязане думи на велику втіху реакційників. Можнаб супротив сего замітити, що революційний рух ще більше розширив би ся,

що боротьба з чиновництвом мала би ще більші вигляди побідного успіху. Одначе досьвід поучив, що революційні сторонництва дожили після розвязаня першої думи великого розчарованя. Опозиційний рух на сам погляд на случаю поновного розвязаня думи скріпив би ся і розширив тим більше, чим менше мало би правительство влучних причин, усунути народне заступництво і чим позитивнішою була би законодатна діяльність думи.

Але з того не можна висновувати, начеб дума мала залишити рішучо опозиційну тактичу і виключно займатися лише законодатною роботою. Лише таких виступів і подій треба відраджувати, котрі дали би привід противникам конституції, обжалувати думу о переступлене належного їй обсягу діланя і вимагати єї розвязаня, що тоді набрало би вигляду поважного зарядженя. Пригідним поводом до розвязаня думи могли би послужити правительству галабурди, які бували в першій думі. Такі прояви обуреня в першій думі проти довголітнього гнобленя чиновничої самодержавної системи дадуть ся легко пояснити і не дасть ся заперечити, що тепер є ще більше поводу до такого обуреня, але досьвід поучив, що такими галабурдами не можна здобути чиновничої твердині.

Наколи міністерство Столипіна дальше остане на своїм становищі, тоді була би найблизшою задачею думи поважна критика законодатної і адміністраційної діяльності міністерства і ухвалене основних законів державних, а тим способом дума скріпила би своє поважне становище. Побіду віднесуть ті, котрі побіч ідеальних змагань і сьмілої рішучости зможуть показати також поважну умілість і практичний змисл.

Фальшівники опінії.

Полька праса, а за нею і польські політики поклали всю свою силу і умілість на те, щоби сфальшувати публичну опінію в справі голодового страйку руских студентів. Навіть у поважній соймовій інтерпеляції, підписаній всіма польськими послами містять ся прості, очевидні, низькі ложки, немов то в арешті відбували ся бенкети з пятаками (!), принятя, віча і т. и. Польські дневники накликають своїх послів і міністрів, щоби «відро-

били» некорисну опінію у Відни, а тим часом самі старають ся подати їм як найбільше пригідного материялу, вигадуючи несотворені подробиці, які могли би скривити і представити в иншій сьвітлі загальний образ «львівської події». Вітрило правди, під котрим ми пливем, не стратить своєї білости від тих клаптиків болота, що кидають на него; безцільним було би бавити ся в виказуванє неправди всім тим підбрехачам. Згадаємо тільки про оден характеристичний епізод, який дотичить безпосередно нашу часопись.

В статі «Вжесня-Львів» ми представили нахил і умілість Поляків до апотезованя себе, яке дійшло у вжеснянській справі аж до богохульства. Отже польські дневники, наводячи дотичний наш уступ, обертають kota хвостом, і закидають «Русланови», що він мішає сьвятости у політичну борбу і надуживає імени Богородиці. Алеж панове, ми не виссали сего з пальця і є в можности вказати вам на дотичний віршик, де говорить ся, що, «вписци сьвенці пшиймиваць бендо вжесньских богатеруф, а Матка Боска впроваді їх до крулства небеского». І якраз ми зганили того надмірне боготворене національно-польської борби в Прусах, яка хотяй зачала ся від катехизу, не є нічим иншим, як політичною борбою против прускої германізаційної системи.

Се обертанє «kota хвостом» проявляє ся наглядно і в обох енунациях сойму і львівської ради міскої, як се влучно витикає N. fr. Presse, якої вискази позволимо собі ось тут навести: Під заголовком «Львівський магістрат про голодовий страйк» заміщує N. fr. Presse ось які уваги: «До голодового страйку руских студентів у Львові треба єще донотувати куріозне закінченє. Рада міска у Львові ухвалила резолюцію, в якій протестує ся против «противного закону» натиску, який немов то витворила праса на суд, і яка висказує пожалуванє, що правительство мнимо неправдиві представлення праси не спростунало. Патриотичним почуваням львівської ради міскої відповідало би, як здає ся, ліпше, колиб слідство було коштувало також кілька людських жертв. Однак своїм протестом она відай зробила дуже лиху прислугу своїй національній справі. Він знов звертає увагу загалу на ті події, які не належать до славних в історії Львова. Про якийсь противний законowi натиск не може бути бесіди, бо праса зробила тільки ужиток з запорученого їй основними законами

права, коли в інтересі чести австрійського судівництва остерігала перед тим, щоби нести людські жертви шалови авторитетності; а що дотичить невірною представлення, то резолюція звільняє себе від вказування, що іменно неправдиво представлено. Також против вмішування центральних властей до судоводства «наших» судів протестує рада міста Львова і се витискає на сю заяву дивовижне пятно. Любов робить сліпим; як здає ся, також любов до власної нації».

Подаючи знов інтерпеляцію, внесену на онодішнім засіданню галицького сойму з «польської сторони», «N. fr. Presse» заосмотрює її таким вступом: «Як довго рускі студенти сиділи в слідчій вязниці і як довго тривав голодовий страйк, польські послы здержували ся з всяким словом про сю адресу, правдоподібно тому, що в Галичині судейську незалежність ставлять багато висше і поводять ся супротив неї з далеко більшим ригором (як коли і як задля кого! — Ред.), як у західних частинах Австрії. Дивним дивом рускі послы (о, ті послы! — Ред.) бояли ся зробити сю справу предметом обговорення з нетикальної трибуни галицького сойму. Тепер, коли рускі студенти випущені на вільну стопу, виступає нагло пос. Абрагамович з жаданем, щоби справа руских студентів була дана до розпізнання судови з поза Галичини. З прихильности до руских студентів певно що не піднесли сего жаданя. Як кажуть, цілю сего внесення має бути се, щоби виявити перед судом з поза Галичини, що поступоване галицьких судів було коректне. Може також не зовсім безпідставним буде припущене, що акція за делегациєю позагалицького суду, за якою заявили ся всі польські сторонництва, тільки сю ціль має на оці, щоби перебити евентуальний намір центрального правительства задля предложення внесення на аболіцію. На всякий спосіб мусимо вказати на се, що ті людці, які, — як се доказує резолюція львівської ради міської, а навіть мотиви інтерпеляції Абрагамовича — обвинюють публичну опінію Австрії, що она зробила натиск на суди в інтересі руских студентів, тепер хотять якраз зробити те саме.

Бож про делегациі рішають суди, а іменно рішене про делегацию з поза округу львівського висшого суду краєвого прислугує найвисшому трибуналови, а краєвий сойм не посідає жадної компетенції, щоби вмішувати ся своєю ухвалою до такого рішення найвисшого трибуналу».

Чехи про голодоване руских студентів.

Ческі часописи Narodní Listy і Politik подавали вправді лише короткі телеграфічні вісти про львівські події, одначе з приватних поважних кругів одержали ми заяви щирого спочування для руских студентів, а реалістичний дневник Cas (Час) подав ширшу статю, котру тут наводимо перекладом під заголовком:

Руске питанє.

Рускі студенти львівського університету доконали чину крайної самооборони; взяли з пожертвованем на себе вго наслідки і показали перед сьвітом таку любов до народу, що викликали прихильність для себе і для справи, яку заступають, симпатию всіх людей доброї волі. Їх голодовка має передовсім високе значінє політичне внутр Галичини. Еле тризувала она цілу східну руску Галичину, її подробиці, гроза і її героїзм проникнули до послідної хати, і то власне в добі приготовань до нової парламентарної організації руского народу в центральнім парламенті. Жадні виборчі кличі, жадні програми, жадні збори і партії народні не могли би osiąгнути так велитного вражіння і агітаційного успіху, як голодовка руских студентів в келиях львівського карного суду. В ній є ціла програма руского народу а тою програмою є розпучливий протест проти сталого гнету. Нині знає і послідний руский селянин, що там у Львові, молода его інтелігенція боре ся і терпить за него, за вітчину, за всі права, за політичні і економічні потреби а не лише за якесь питанє університетске.

Іменем всего народу протестують рускі студенти проти системи — польської. Власти обвинює доперва в другім ряді, що толерує ту систему. Під панованем австрійским живють Русини від р. 1772 а тоді вже їх вітчина була убога, нужденна, безправна. Під верховладою Поляків стогне она від р. 1340 (за Казимира Вел.), тоді прилучена була до Польщі руска Галичина, ще богата, цвітуча, урожайна, стояча торговельно і промислово на висшій уровени, як тогочасна Польща. Руска народна і політична програма не є ворожа для австрійского правительства, за то є рішучо відкидана і поборювана польською верховладою. Програму сю подає подрібно проф. М. Грушевский так: «Русини жадають розділення етнографічних територій, відділення східної (української) від західної (польської) Галичини, народної автономії, відмеження українському живлу такого становища, яке належить ся ему яко народности, що перевищає чисельно більше як в трох польске населене. Русини жадають, щоби українській (рускій) народности відмежено такі культуральні і научні засоби, які має польска народність в західній (польській) часті Галичини. Щоби звернено увагу на тяжке положенє сельских мас, з котрих в більшости складає ся руске населене східної Галичини. Щоби занесено штучно викликані і піддержувані відносини, котрі держать їх в повній зависимости від властителів дібр — польської шляхти і унеможливають всякий економічний і просьвітний розвій.

Отже в імени тої всенародної програми викликали студенти демонстрацію на львівськім університеті і прийняли за неї наслідки. Програму сю прийняли і розвели они прямо історично по цілім краю і між собою. Польска управа має тепер проти себе згуртований всенародний ряд боввий, злучений виборчим кличем: проти польської системи а тоту все-

народну організацію перевела українська академічна молодіж. Кождий нарід може позавидувати Русинам такої молодіжи.

Галицький сойм.

На вчерашнім засіданню, по відчитанню і умотивуванню петицій, між якими були пос. Сгаруха, Яворского, Могильницького і Гурика, — заняв голос яко генеральний бесідник против предложення о раді шкільній краєвій д-р. Олесницький. Зазначує з натиском, що пропоноване розширенє компетенції ради шкільної краєвої єсть актом політичним, що з культурними потребами краю не має нічого спільного. Можна собі уявити, що у нас буде діяти ся на поли того нещасного, галицького шкільництва, коли «wyodrębniona» рада шкільна краєва не буде відчувати над собою ніякого бича, яким нині єсть віденська власть. Дальше звертає ся бесідник против пос. Стояловского, який замість трактувати справу поважно, дозволив собі на несмачні жарти, лякаючи Русинів, жадаючи власної, автономічної рускої ради шк. краєвої — автономією Жидів. Нехай о. Стояловский прийме до відома, що Русини цілком не противні автономії Жидів, але навпаки дуже були б їй раді. Бесідник мав нагоду розмовляти з ріжними представниками польского учительства. Се учительство противне рішучо відниманню ему апеляції до Відня. Воно знає, що той бич скручений не лиш на Русинів, але і на него. Против Поляків не руководимо ся анімозивію, але стоїмо в обороні своїх загрожених прав. Устами своїх представителів протестує весь руский нарід против сего нового поневолення, яке криє ся в розширенню автономії шкільної ради краєвої.

Генеральний бесідник за проєктом, др. Томашевский виводив з вишепольскою льогікою, що Русини повинні самі стояти за розширенем автономії ради шк. краєвої і польської аятомії взагалі, бо тільки їй завдячують свій розвій і поступ. Референт комісії пос. Е Яворский висказав ся натомисть з рівноюж вишепольскою льогікою, що Русини є неужиточним народом під державним зглядом, яко зрадикалізовананий народ і тому з его голосом нема що числити ся.

В голосованню відкинено внесенє др. Могильницького, щоби над проєктом перейти до дневного порядку, всіма голосами против 12 руских. Відтак приступлено до подрібної дебати, в якій перший забрав голос пос. Олесницький і належно нап'ятнував промови обох послідних бесідників, які були обидою і провокациєю руского народа. Бесідник рішучо застерігав ся против виводів пп. Томашевского і Леопольда Яворского. Бесідник наводить цитати зі Slow-a polskiego, яке взиває до масакри руского населення у Львові: чогось такого з рускої сторони не було ніколи. Дальше ставить бесідник цілий ряд поправок, які однак в голосованню перепали всіма голосами против 12 руских.

На се відчитав пос. Олесницький таку заяву іменем руского клюбу:

Ухвалитись маючий закон о розширенню компетенції ради шкільної краю має бути першим актом законодавчим галицького союму, який довершитись має дорогою вилому в законодавній компетенції ради державної, на основі ухваленної в р. 1906 резолюції в предметі розширення автономії краю.

Уважаючи сей вилом не оправданим навіть змістом тої резолюції, а тим самим закон сей переступаючим рами компетенції законодавства краю, — а з другої сторони добачаючи супротив існуючих відносин і політичного положення руского народу в Галичині, позбавленого голосу і в краєвій репрезентації і в організації адміністрації, — в кождім розширенню автономії краю новий спосіб обезсилена і обезправнена руского народу — спосіб яркий і небезпечний особливо в першій ряді на поли шкільництва, виказуючим цілу безодню кривди, безправства і насильства над правами руского народу, — ми руска репрезентація соймова заявляємо, що сим, в напрямі розширення автономії краю і компетенції галицького сойму ідучим внесенням всьмо засадничо противні і се внесенє всі по силам нашим будемо поборювати, — а в остаточности що до закона о розширенню компетенції ради шкільної краю, в справі котрої засадничо стоїмо все за розділом її на руску і польську секцію з огляду на інтерес і права руского шкільництва, — улягаємо нині лише нумериційній силі польської більшости сойму — а закладаючи против сего закона іменем цілого руского народу гримкий і рішучий протест, — не возьмемо участі в сего третім читанню.

По сій заяві рускі послы виїшли з салі а закон ухвалено в третім читанню.

По полягодженю еще кількох дрібних справ, покінчено засіданє коло 2. год. по полудни.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** З неділю: руско-кат.: Льва п.; римо-кат.: Кунегунди. — В понеділок: руско-кат.: Архипа; римо-кат.: Казимира. — Вівторок: руско-кат.: Льва еп., Агатона; римо-кат.: Евлевія, Фридр.

— **Виділ „Русної Захоронки“ у Львові** з причини брутальних масових арештовань нашої академічної молодіжи відкликав був вечерок з танцями, який мав відбутись 2. лютого с. р., а замість того зааранжував в тім дні звісну першу маніфестацію в честь увязнених, хочаби тим висказати свій погляд, що не пора бавити ся і танцювати, коли гнобителі знущають ся над нашими дітьми. Колиж тепер ті молоді борці наші, завдяки своїй солідарности і силі характерів, не лише здобули собі з триумфом личну свободу, але також піднесли сильно народного духа і викликали загальне одушевленє, порішив підписаний Виділ устроїти вівторок 5. марця с. р. в салі „Нар. Дому“ великий вечерок з танцями, щоби дати нагоду всім милым гостям використати послідній тиждень мясниць, та як найкрасше забавити ся. Запрошеня, розіслані на день 2. лютого, є важні на 5. марця; упрошені найзнаменитші аран-

жери, веселий настрій молодіжи, котиліонові, нарочно спроваджені відзнаки, артистично мальовані карнети, найліпша військова музика, врешті і вибагливий буфет, — все те дає запоруку, що дня 5. марця буде в „Нар. Домі“ така хороша забава, якої давно вже не було у Львові! Виділ має проте оправдану надію, що ласкаві гості відійдуть над раном вповні вдоволені, а „Руска Захоронка“, якої ціль і патріотична і гуманітарна, буде мала бодай за що дров купити, та огріти бідні діти. Початок о год. 9. веч. Вступ 4 К, білет академ. 3 К, родинний 15 К. За Виділ Тов. „Руска Захоронка у Львові“: *О. Лукаківска.*

— **Вшехпольский посів.** Внаслідок накликувань Slow-a polsk-ого і єго сателітів против представлення Тов. ім. Котляревского в „Gwiazd-і“ з сєй причини, що між виконавцями находять ся також студенти, що вславили ся своїм голодованєм у слідчій вязниці, — вшехпольскі чорні сотні приготвлюють нині демонстрацію. Іменно роздавано вчера по улицах друксвані по польски і по німецки (!) каотки з завзивом, щоби Поляки згромадили ся численно (anzusammeln) коло „Gwiazd-я“ о год. 7. вечером. На картках нема ані підпису скликаючих юрбу, ані друкарні, де сей завив друквано. Поліція збільшила асистенцію і підприняла всякі міри осторожности, щоби забезпечити спокій представленю.

— **В архінат. церкві св. Юра** Мішаний хор Читальні „Просьвіта“ на городецькім передмістю відспіває в неділю дня 3. марця в архікатедральній церкві св. Юра Літургію св. Івана Золотоустого, укладу п. І Цьораха. Звертаємо на се увагу всіх знатоків і любителів церковного співу, а то тим більше, що се твір цілком новий, який доси не був ніде співаний. Початок Літургії о год. 10^{1/2}.

— **„Правдзіве польсьци людзе“.** На взір російских „чорних сотень“ які є виконним органом „истинно русских“ організує Slowo polskie всепольских червосотенців і звиває польских академиків до розправи з Русинами на університеті. У вчерашнім числі того органу появила ся несконфісована допись якогось вшехпольского чорвосотенця, яку наводимо дословно, аби вказати на можливі наслідки вшехпольської провокації. „Супроти випущеня на свободу гайдамаків — пише Slowo polskie — повинна тепер польска молодіж з а н я т и рішуче становиско. Звісно, що многі з тої молоді знають точно подробиці і нависка учасників безличного нападу на університет, а здержують ся від візнань, ведені дивною і не даючою ся очеркнути причиною: „не денунциовати“. Але пробі, чи так діє ся з противної сторони(?). Потім супроти того, що тих наслідників Зелізняка не виключено поки що з університету, без сумніву, они ходять на виклади, на університет. В сїм случаю польска молодіж академічна не повинна стерпіти рішучо їх сусідства (розстрілене в Ст. р. — Ред.), не повинна допустити аби побічней засідав на лаві такий гайдамака (!) Ми повинні і мусимо (!) раз перестати бавити ся в жмурка“.

— **Ілюстровані переписні листки,** рисовані п. Евг. Турбацким, виїшли накладом д-ра Т. Вана, а весь дохід з їх розпродажи призначений на українську молодіж, що потерпіла в борбі за університет. Серія (5) сих картк замінна тим, що на них зображені моменти з послідних незабутних подій з нашою університетскою молодіжею: арештованя в „Акад. Домі“, виволіканє академіка з родинного дому, веденя на поліцію і до вязниці, а на одній картці транспонована є ілюстрація з „Зеркала“ п. в. „Що є гірше?“ Рисунок виконаний перцем зовсім удатно дуже досадно і живо характеризує сї трагічні хвилі. Ціватих переписних листків нам поки що не знава, а замовляти їх можна в „Сокільскім Базарі“ у Львові.

— **Віденський суд.** Кугуер Ів. дізнає ся немовто з певного жерела, що справу укр. студентів буде рішати віденський суд.

— **Перед виборами до парламенту.** „Хлопска

Рада“ в Скалаті скликує на день 5. марця с. р. о год. 11. перед пол. зїзд мужів довіря з отсим порядком дневним: а) Реферат о новім законі виборчим. б) Чого жадаємо від будучого посла. Просить ся делегатів повіту скалатского, грималівского та підволочиского, котрих о тім повідомлено, прибути всі до одного на той день до Скалата. Кандидати убігаючі ся о мандат посольский на ті повіти зволють явитись також. Інші часониси просить ся повторити сю відозву! о. *Теодор Корбуба*, голова, *Павло Петрів*, секретар. — Передвиборче віче в Чернієві відбуде ся в неділю, 10. с. м. при участі делегатів з сїл виборчого округу Станиславів-Богородчани-Товмач-Обертин-Золотий Потік о год. 2. по полудни під отвертим небом коло Читальні „Просьвіти“. На вічу виголосять посольскі кандидати промови.

— **3 станиславівської епархії.** Канон інституцію дістали оо.: *Мат. Велигорский* на Рощів і *Лев Бірецький* на Радівці. — Ординар. шкільним комісаром в косівскім деканаті (на місце о. Ал. Гелитовича) назначений о. *Юл. Герасимович* з Рибна. — О. *Ник. Гриньовский*, катехит женьської виділової школи в Коломиї, іменований радником еписк. консисторії з правом уживаня крилошанських відзнак. — Введені в завідательства оо.: *Дим. Райт* в Яблониці, надвірнянского деканата і новопост. пресвітер *Лавр. Ткачик* в Темерівцях, взупільского деканата. — О. *Мих. Лукавский* введений яко сист. сотрудник в Гостові на місце увільненого від того обовязку о. *Івана Устияновского*. — Рукоположенє пресвітерів пічне ся 21. марця. Просьби має ся внести по день 16 марця, а 20. марця лично явитись в ординарияцкій канцелярії. — Рукоположенє одержали: *Іван Харук* і *Вас. Попович*. — О. *Мих. Гулла* з Борщева дістав 6-недільну відпуску для покріпленя здоровля.

— **Українські музеї.** В календарі „Рідного Краю“ за 1907. р. поміщено між иншими інтересну статейку про українські музеї в російській Україні. За останні 100—150 років — читаємо там — відзвучіть то б'яго чудової і цікавої старовини на Україні загинуло зовсім. Не вчила наша осьвіта кохати й берігти старовини, у якій відбивалось національне житє України попередних віків. Тільки останні 20—30 років почали як слід збирати українську старовину, яка допомагає зрозуміти, як Україна жила ранійше... Тепер вже ми маємо на Україні декілька таких чудових, цікавих зібрань української старовини — музеїв. Про них ми подаємо коротенькі звістки. Кожному, хто хоче знати минуле свого краю, треба не тільки читати книжки, а й добре роздивлятись такі збірки старовини. А наші молодіжи, що у літку звичайно відпочиває від науки, треба шукати усякої змоги, щоби добре роздивитись сї музеї. Де роблять подорожи ученикам треба обовязково оглядати їх.

Київ. У Києві є кілька музеїв. Найстарший — се музей: зібране давних гроней (мінц-кабінет) при університеті. У музею досить великі колекції переважно з доісторичної доби і з славянських могил. Дуже багато зробив для сего музею проф. *Володимир Антонович*, найкрасший знаєць доісторичної і історичної старовини України. На жаль, з того часу, як проф. Антонович заслаб і не кермує музеєм, оглядати єго стало майже зовсім неможливим — музей стоїть зачинений.

Років більш як 25 при кайвській духовній академії заснував ся церковно археологічний музей, котрий містить в собі чималі збірки церковної старовини і инших річей з України. Музей відчинений що неділі від 12. до 2. години дня.

У 1893 році почали будувати гороцький музей, котрому потім надано імя „Музея Імператора Николая II-го“. Протягом останніх років музей придбав багато ріжних річей і тепер ділять ся на кілька відділів. Найповніший поки що се відділ археологічний, де зібрана з ріжних частин України велика сиря памяток старовини. Погім йде історичний відділ, присвячений переважно козацким часам нашого козою. Недавно закладений етнографічний відділ містить в собі вже кілька тисяч

різноманітних річей, які виявляють творчість українського народу і характер его життя. Окрім сих відділів, у музею є ще збірки давних грошей, старих і сучасних образів і т. ін. Музей має власний аудінок на Олександрівській ул., проти Царського садка; відчинений що дня, крім понеділків, від 10. до 3. години.

У Чернигові є два музеї. Один при чернигівській Архівній Комісії — ще невеликий. Другий — се чудовий „Музей української старовини імени В. В. Тарновського“. Небіщик Василь Тарновський усе своє життя присвятив збиранню козацької старовини. У музею є дуже гарні відділи: зброї, клейнотів, портретів, убрань, посуду і т. ін. Окремий відділ складає ся в пам'яток Т. Г. Шевченка — его власноручних писань, малюнків, портретів поета і т. ін.; тут зібрано усе те, що писалось про Шевченка.

Полтава. „Історично-природничий музей полтавського губернского земства“. Музей складає ся з двох частин: природничої, де зібрані колекції мінералів, землі, рослин, звірів, птахів і риб з полтавської губ. і історичної, де є колекції археологічна, козацької доби і гарна етнографічна. Останніми часами до сего музею прилучив ся лубенський музей Скаржинської, яка подарувала его полтавському губернському земству. Сей музей, переважно містить дуже гарні речі з археології, церковної старини і етнографії.

У Житомирі є „Церковно-археологічне древнехранище“. Тут зібрано чимало церковної старовини. Такийже музей церковних речей є у Володимирі-Волинському. Природі, археології, історії і етнографії Волиня, присвячений музей бар. Х. Р. Штейнгельса у с. Городку, ровенського повіту.

Подільє. Під зарядом подільського церковно-археологічного товариства у Кам'янці-подільському заведено музей, котрий що року ширить ся і містить у собі, окрім старовини церковної, ще відділи пам'яток передісторичних, історичних і етнографічних.

Катеринослав. Кілька років назад тут відчинено у власному будинку музей, присвячений старовині Катеринославщини взагалі і найголовніше Запорожя. Не вважаючи на те, що музей існує усього кілька років, він вже має досить великі збірки по етнографії, козацькій старині і археології. До него прилучає ся видатний музей д. Поля.

Херсон. Тут є невеличкий „Археологічний музей“, де зібрані доволі систематично різні пам'ятки передісторичної доби Херсонщини.

Одеса. При найстаршому з полудневих наукових товариств — „Одеському товаристві історії і старовини“ є музей, де переважно збирає ся старовина з колишніх грецьких колоній на чорноморському побережжю. Окрім сих колекцій, є тут і невеличка збірка козацької старини.

Харків. При університеті досить давно існує „музей изящних искусств і древностей“, де у останні часи почали збирати і пам'ятки української старовини. Окрім сего музею є поки що невеличкий городський музей, де між иншим є і етнографічний відділ.

— Дрібні вісті. Президія м. Львова і деякі вшехпольські посли склали на завтрішню неділю о 4. год. по пол. в салі Стрільниці віче в справі останніх подій університетських. — Д-бра Завадка в калуському повіті, простору 4.000 моргів з лісами, власність спадковців бл. п. маршалка Коморницького, купив п. Шлезінгер з Відня на парцеляцію. — В якійсь руській бурсі в Стан. славові, як довозять польські часописи, вибух епідемічно черевний тиф. Захворіли 6 питомців і 2 особи з заряду бурси.

— Дальший репертуар руского театру в Золочеві.

В неділю дня 3. марця „Ой не ходи Грицю та на вечерницю“ нар. образ зі співами і танцями в 5 д. Старицького.

Ві второк дня 5. марця „Она“ драма в 4 д. Т. Осиповича.

— Поетичний кутик.

Житейське горе.

Чи ж я, що жар чутя у серці зберігаю,
На вид життя умов щаслива можу бути?
Щаслива на землі сій, де більшає,
Рве повіль сліз і нужди, крови й смерти?..

Колиб не чула я, могла не чути,
Слів, що мов меч вбивають ся у серце,
Тих слів: неволя, кривда, зрада, смерть!...
Колиб не чула слів тих, — яб була щаслива.
Колиб могла глядіть тільки в блакит,

І бачити вкруг осміх, сонце, цвіти,
Колиб не чула, що горюють люди,
Терплять зусилля від тиранів влади,
Колиб не знала, що є в світі зло, —
Колиб не знала... я булаб щаслива!...

А так спокій мій, щастє — се улуда,
Се тільки цвіт, вкриваючий могилу...
Для всіх щасливою — я можу бути,
Для всіх щасливою — лиш не для себе.

Уляна Кравченко.

Телеграми

з дня 2. марця 1907.

Відень. Wiener Ztg оголошує санкціоновані закони про управильненє плати державних учителів і про підвищенє конгресу католицького і гр.-оригент. духовенства.

Відень. Через цілий вчерашній день відбували ся межі угорським а австрійським правительством угодові пересправи. Бар. Бек зажадав, аби угоду заключено на 20 літ.

Київ. Тутешний університет замкнено з тої причини, що студенти в числі 3.000 устроїли віче в справі креованя на нїм кафедр з викладовою мовою українською і польською.

Послідні вісти.

— Нинішнє представленє „Житейського моря“ не відбуде ся з причини, що виділ Тов. „Gwiazda“, наляканий вшехпольськими погрозами, відмовив салі в останній хвилі. Представленє відбуде ся в понеділок дня 4. марця в салі „Яд Харузім“ при ул. Бернштайна, а закуплені білети задержують свою важність.

— Зелізнича катастрофа. На головнім дворці у Львові наїхав тягаровий поїзд на кілька вагонів, що стояли на шинах. Два вози розбили ся на тріски, а при тім зганув кондуктор Тома Гаргуліньський.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензаційна програма.

від 1. до 15 марця 1907.
Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Позір! Позір! Позір!
Портрети Шевченка в рамках: На пліошу з гіпсу гарно викінчений по 50 К.
Крайдкові по 30 К. Київське виданє по 16 К. Для Читалень 10% опушту. Ціни Іосо Львів. — Замовляти в „Сонільськїм Базарі“ у Львові ул. Руска 20.

При нагоді побуту у Львові поручаємо і просимо не залишити відвідати робітні нашого Товариства.

Одиноке Товариство
для розвою рускої штуки
у Львові площа Бердардинська ч. 8. (Краківський готель)

виконує у власній **Артистичкій різьб рско-позолотарській робітнх** по приступних цінах хороші, правдиво артистичні церковні предмети як: іюнастаси, вітарі, ив оти, процесийні образи, проповідниці, рами до образів, вся цер овні образи і пр.

Народний стиль, народні мотиви, на жаданє можемо примінити.
З замовленєм належить звертати ся просто до Дирекції Товариства
у Львові, пл. Бернардинська ч. 8. (Краківський готель).

ПРОСИМО СПРОБУВАТИ.

Перед відданєм роботи просимо жадати від членів Товариства легітимації.

ДО АМЕРИКИ

До КАНАДИ, полуд. Америки і Африки
лише першорядними пощовими і поспішними пароходами.

В. КАРЛСБЕРГ
Hamburg, Ferdinandstrasse 15
Генеральний експедиитор корабельний. (4—10)

СКОРО і дешево